गंभीरोमंत्रगोपनसमर्थः ॥४३॥शौटीरःप्रगल्भः द्वेष्यवत्हेयंपापंयस्यसद्वेष्यपापकः॥४४॥आधित्सताआधातुमिच्छता॥४५॥४६॥पंचानामभावेत्र्यवरास्त्रिभ्योन्यूनानकार्याः॥४७॥प्रकृतिषुस्वाम्यमात्यादिषुमंत्रिणांछिद्रंअयथोक्तकारित्वाभावेनपरस्यावसरदानं ॥४८॥रक्षेत्गोपयेत् पिदध्यात् विवरंछिद्रं॥४९॥मंत्रोगूढोयेषांते मंत्रसंहननोमंत्रकवचः इतरेशूरजनादयः॥५०॥स्वामिनोमंत्रिणश्चमदादिरहिताःसंतोयद्यन्योन्यमनुवर्तंतेतर्हिनिर्वृताःसुखिनोभवंतीत्यर्थः ॥५१॥ नित्यमित्यर्थः उपधाछलानितानिपंच तेषुकेवलंवाचिकीद्रोणवधेहतोश्वत्थामाकुंजरइत्युक्तिर्युधिष्ठिरस्यमनसिच्छलाभावात् भीमस्यतुतत्रै

सत्यवाक्शीलसंपन्नोगंभीरःसत्रपोमृदुः॥ पितृपैतामहोयःस्यात्समंत्रंश्रोतुमर्हति॥ ४३ ॥ संतुष्टःसंमतःसत्यःशौटीरोद्वेष्यपापकः ॥ मंत्रवित्कालविच्छूरः समंत्रंश्रोतुमर्हति॥ ४४॥ सर्वलोकमिमंशक्तःसांत्वेनकुरुतेवशे॥ तस्मैमंत्रःप्रयोक्तव्योदंडमाधित्सतानृप॥४५॥ पौरजानपदायस्मिन्विश्वासंधर्मतोगताः॥ योद्धानयविपश्चिच्चसमंत्रंश्रोतुमर्हति ॥ ४६ ॥ तस्मात्सर्वैर्गुणैरेतैरुपपन्नाःसुपूजिताः ॥ मंत्रिणःप्रकृतिज्ञाःस्युरुयवरामहदीप्सवः॥ ४७ ॥ स्वासुप्रकृतिषुच्छिद्रंलक्षयेरन्परस्यच॥ मंत्रिणांमंत्रमूलंहिराज्ञोराष्ट्रंविवर्धते ॥ ४८ ॥ नास्यच्छिद्रंपरःपश्येच्छिद्रेषुपरमन्वियात्॥ गूहेत्कूर्मइवांगानिरक्षेद्विवरमात्मनः॥ ॥ ४९॥ मंत्रगूढाहिराज्यस्यमंत्रिणोयेमनीषिणः॥ मंत्रसंहननोराजामंत्रांगानीतरेजनाः॥ ५०॥ राज्यंप्रणिधिमूलंहिमंत्रसारंप्रचक्षते ॥ स्वामिनस्त्वनुवर्तंतेवृत्त्यर्थमिहमंत्रिणः॥ ५१ ॥ संविनीयमदक्रोधौमानमीर्ष्यांचनिर्वृताः ॥ नित्यंपंचोपधातीतैर्मंत्रयेत्सहमंत्रिभिः ॥ ५२ ॥ तेषांत्रयाणांविविधंविमर्शंविबुद्ध्यचित्तंविनिवेश्यतत्र॥ स्वनिश्चयंतत्प्रतिनिश्चयज्ञंनिवेदयेदुत्तरमंत्रकाले ॥ ५३ ॥ धर्मार्थकामज्ञमुपेत्यपृच्छेद्युक्तोगुरुंब्राह्मणमुत्तरार्थं ॥ निष्ठाकृतातेनयदासहःस्यात्तंमंत्रमार्गंप्रणयेदसक्तः॥ ५४ ॥ एवंसदामंत्रयितव्यमाहुर्येमंत्रतत्त्वार्थविनिश्चयज्ञाः॥ तस्मात्तमेवंप्रणयेत्सदैवमंत्रंप्रजासंग्रहणेसमर्थं॥५५॥ नवामनाःकुब्जकृशानखंजानांधोजडःस्त्रीचनपुंसकंच॥ नचात्रतिर्यक्पुरोनपश्चान्नोर्ध्वंनचाधःप्रचरेत्कथंचित्॥ ५६॥ आरुह्यवावेश्मतथैवशून्यंस्थलंप्रकाशंकुशकाशहीनं॥ वागंगदोषान्परिहृत्यसर्वान्संमंत्रयेत्कार्यमहीनकालं॥५७॥ इतिश्रीम०शां०रा०सभ्यादिलक्षणकथनेत्र्यशीतितमोऽध्यायः॥८३॥

वकायिकीवाचिकीच केवलंमानसिकीपांडवेषुधृतराष्ट्रस्य वाचिक्याअभावात् तत्रैवधार्तराष्ट्राणांकायवाङ्मनोभवाजतुगृहे सौप्तिकेऽश्वत्थाम्नःकायिकीतिपंचविधाउपधातामतीतैः॥५२॥तेषामिति त्रयाणांत्रीणिमतानिस्वनिश्चयंचावधार्यनिश्चयज्ञंगुरुंप्रतितन्मतचतुष्टयंनिवेदयेदितिद्वयोःसंबंधः ॥५३॥ तेनगुरुणापिचतुर्भिःसहऊहापोहपूर्वकंयदानिष्ठासिद्धांतःकृतोभवेत्सोपियदासहःस्यात्सर्वेषामैकमत्येनस्यात्तदातंमंत्रंप्रणयेत्कार्येनियोजयेत्॥५४॥५५॥अत्रमंत्रस्थाने॥५६॥वाग्दोषउच्चैर्भाषणादिः अंगदोषोनेत्रवक्त्रविकारादिः तेनान्यंनाधिक्षिपेदित्यर्थः ॥५७॥ इ०शां०नै०भा०त्र्यशीतितमोऽध्यायः॥८३॥

Digitized by Google